

VERBODEN VERSMAAD VERBRAND VERGUISD VERGETEN NIEUWSBRIEF

NIEUWSBRIEF KRITISCHE KLASSIEKEN • NUMMER 15 • FEBRUARI 2016

DE NIEUWSBRIEF KRITISCHE KLASSIEKEN VERSCHIJNT DRIE MAAL PER JAAR IN DIGITALE FORM. OP ONZE WEBSITE KUNT U ZICH AANMELDEN.

KRITISCHE KLASSIEKEN 11

Hartverscheurend mooi

Binnenkort, ongeveer eind februari, verschijnt *Het varken aarde*, het eerste deel van John Bergers trilogie *De vrucht van hun arbeid*. Vlak nadat hij in 1972 de prestigieuze Britse Man Booker Prize won pakte de eigenzinnige Berger zijn biezen en verhuisde naar een klein dorp aan de voet van de Franse Alpen. Geïnspireerd door zijn nieuwe omgeving schreef hij daar aan wat als het hoogtepunt van zijn oeuvre beschouwd kan worden.

Van alles wat John Berger heeft geschreven vormt *De vrucht van hun arbeid* het hart van zijn werk. Het sluit aan op één van de grote thema's uit zijn werk - arbeidsmigratie in Europa - dat in de verhalen, gedichten en een enkel essay waaruit de trilogie bestaat tot uiting komt in de leegloop van het Franse platteland naar de grote steden.

vingcultuur ten onder gaat aan de vooruitgangscultuur.

De verhalen die John Berger hierover schrijft zijn noch theoretiserend of moraliserend, noch sentimenteel of romantiserend. Berger is een verhalenverteller en als verteller is hij aangewezen op en onderdeel van de gemeenschap waar hij deel van uitmaakt. Volgens Berger begint vertellen niet met het bedenken van een verhaal, maar met het luisteren ernaar. Dat levert hartverscheurend mooi proza op dat regelmatig is geróemd om zijn beeldende kracht.

John Berger wordt dit jaar negentig jaar. Dit jubileum valt samen met het vijfjarig bestaan van Uitgeverij Schokland. Het feit dat we dit jaar deze trilogie mogen uitgeven is misschien wel het mooiste cadeau dat we ons hadden kunnen wensen.

Het varken aarde verschijnt eind februari. De volgende twee delen van *De vrucht van hun arbeid* kunt u respectievelijk eind mei en eind oktober verwachten. Alle drie de boeken werden vertaald door Sjaak Commandeur en van een nawoord voorzien door Cyrille Offermans. Deze laatste schreef een uitstekend introducerend artikel over Berger in het tijdschrift *Zuiderlucht*. U kunt het lezen op onze website www.uitgeverijshokland.nl onder de kop "Dossiers".

Onder druk van het tot in de kleinste uithoeken oprukkende kapitalisme kunnen de kleine boeren het hoofd nauwelijks meer boven water houden. In *Het varken aarde* dienen de eerste bedreigingen van het traditionele boerenleven zich aan: de tractor die het paard moet vervangen, de belastinginspectie die een eeuwenoude traditie van drankstoken gaat belasten, de oorlog die families splijt. We zien hoe onvervangbare kennis en ervaring verloren gaat en hoe een overle-

KRITISCHE KLASSIEKEN 11

JOHN BERGER
Het varken aarde

De vrucht van hun arbeid, deel 1

218 pagina's
ISBN 978 90 824546 0 4
Gebonden met stofomslag • € 21,-

Vertaling: Sjaak Commandeur
Met een nawoord van
Cyrille Offermans

'In deze trilogie weet Berger een perfect evenwicht te bereiken tussen de verhalende, poëtische, filosofische en politieke aspecten van zijn werk.'

Hans Bouman in *De Volkskrant*

FEEST!
'Dichtbij in Europa'

ZONDAG 8 MEI • 13.00 - 17.00 uur

PLAATS: wordt nog bekend gemaakt, in ieder geval in het centrum van het land

PRESENTATIE: **Wim Berkelaar**

PROGRAMMA (onder voorbehoud):

Cyrille Offermans over **John Berger**; **Elsbeth Etty** over **Angelica Balabanoff**; **Gijs Schreuders** over **Arthur Koestler**; **Ewout van der Knaap** interviewt **Gerrit Bussink**; **Literaire kwis** o.l.v. **Geert Koefoed**; muzikale intermezzo's; **workshop 'Wat is een kritische klassieker?'**

TOEGANG GRATIS, maar meldt u zich i.v.m. beperkte plaats van tevoren aan via info@uitgeverijshokland.nl. **Meer info op www.uitgeverijshokland.nl**

KRITISCHE KLASSIEKEN 3

Heruitgave Nacht in de middag

Nacht in de middag, volgens George Orwell Koestlers meesterwerk is hét schoolvoorbeeld van een Kritische Klassieker. Het boek was al enige tijd niet meer verkrijgbaar, maar daar komt nu met een nieuwe druk verandering in.

Arthur Koestler, jood van Hongaarse afkomst, schreef deze klassieke aanklacht tegen het stalinisme (in het Engels *Darkness at noon*) al in 1940. Het duurde echter tot na de Tweede Wereldoorlog voordat het boek bekendheid kreeg en de intellectuele en culturele elite in Europa verdeelde in heftige voor- en tegenstanders.

'Dit boek moet gelezen worden en herlezen worden als medicijn tegen grote én kleine totalitaire aanvechtingen.'

Jos Palm in *Trouw*

De roman begint met de arrestatie van Roebasjov - in wie we zonder veel moeite enkele vooraanstaande communisten als Trotski, Boecharin en Radek herkennen die later door Stalin geliquideerd zouden worden - door de geheime dienst. In drie hoofdstuk-

ken ('verhoren') beschrijft Koestler hoe deze voormalige Held van de Revolutie na een pijnlijk zelfonderzoek tenslotte tot het besluit komt om in het openbaar misdaden tegen de Partij te bekennen waarvan hij zelf weet dat hij ze nooit begaan heeft.

Het hoofdthema van *Nacht in de middag* is het spanningsveld tussen het individuele geweten en de verantwoordelijkheid voor het collectief. Daarmee is het - lang voor het verschijnen van Orwells *1984* en Solzjenitzyns *Goelag Archipel* - de eerste literaire aanklacht tegen het totalitarisme in het algemeen en dat van Stalin in het bijzonder.

Koestler was zelf in de jaren '30 lid van de Duitse Communistische Partij, totdat hij na een reis door de Sovjet-Unie ernstig teleurgesteld raakte in de stalinistische uitwassen van het communistische systeem. Alleen een ex-communist als Koestler heeft de dogma's van het bolsjewisme zo vlijmscherp kunnen fileren.

KRITISCHE KLASSIEKEN 3

ARTHUR KOESTLER
Nacht in de middag

Roman

214 pagina's
ISBN 978 90 816628 0 2
Gebonden met stofomslag • € 23,90

Vertaling: Koos Schuur, herzien door Nils Buis. Met een nawoord van Wim Berkelaar

Jaarabonnement 2016

€ 63,-

John Berger - De vrucht van hun arbeid

— *Het varken aarde* (deel 1)

— *Ver weg in Europa* (deel 2)

— *Sering en vlag* (deel 3)

U ontvangt beide titels (in Nederland) zonder portokosten thuisbezorgd!

Wie jarig is moet trakteren!

Ja, dat is waar. Maar wie **jarig** is ontvangt ook graag **cadeautjes**. Laten we het volgende afspreken: u neemt een abonnement op de Kritische Klassieken. Dat beschouwen wij als een mooi **verjaardagscadeau**. Volgens **trakteren** wij u op drie prachtige boeken van John Berger. Dat lijkt ons een **win-win situatie**, waar iedereen wel bij vaart. Maar misschien wilt u ons **extra** verwennen. Bijvoorbeeld door **iemand anders** ertoe te bewegen een abonnement te nemen. Een **dergelijk** initiatief accepteren we in nederige dankbaarheid.

Onnodig te vertellen dat abonnees nog steeds **onontbeerlijk** zijn. Iedere abonnee brengt het uitbrengen van een nieuwe Kritische Klassieker dichterbij. **Uw voordeel als abonnee** is dat u geen enkel deel van de Kritische Klassieken hoeft te missen en de boeken als eerste in huis heeft.

→ Ga naar www.kritischeklassieken.nl om een abonnement te nemen

* Klassiekers uit de kritische literatuur

IN VOORBEREIDING 2016

KK 11 John Berger - *Het varken aarde* (verhalen, 1979)

KK 12 John Berger - *Ver weg in Europa* (verhalen, 1983)

KK 13 John Berger - *Sering en vlag* (roman, 1990)

IN VOORBEREIDING 2017

KK 14 Angelica Balabanoff - *Rebel* (memoires, 1938)

KK 15 John Reed - *Tien dagen die de wereld deden wankelen* (reportage, 1918)

KRITISCHE KLASSIEKEN
SCHOKLAND

Uitgeverij Schokland
Dorpsstraat 27 • 3732 HG De Bilt
info@kritischeklassieken.nl
www.kritischeklassieken.nl

WWW.KRITISCHEKLASSIEKEN.NL